صالة العرض للفنون أم الفحم
הגלריה לאמנות אום אל-פחם
Umm el-Fahem Art Gallery
جمعية الصبار עמותת אלסבאר

Ahmad Canaan | Humankind under Siege

Curator: Yosif Elias

Besiege your siege, there's no other choice
Fight your enemy, there's no other choice
Your arm has fallen, so pick it up
I have fallen, so pick me up
And fight your enemy with me,
For you are now free … free … free!
(Mahmoud Darwish, "The Mask Has Fallen")

The concept of siege captures Palestinian pain with all its manifestations. The separation fence; checkpoints at the entrances to Palestinian cities and villages; the economic siege, with the shadow that it casts and the mental siege that it spawns—they shape the Palestinian individual and social image even in refugee camps in Arab countries.

Ahmad Canaan derived the contents of this exhibition from pictures and stories of people who are besieged in diverse ways, including a media siege. In some cases, he was inspired by the personal experiences of people who suffered, and continue suffer, from the cruel siege that has already become part of their daily routine. Canaan embodies his ideas in wood sculptures to which he sometimes adds metal. Most of the figures who inhabit these works are seen in postures of standing and waiting—creating a rhythm of muteness, of silence reverberating in the void, in hope of breaking the siege and returning to freedom.

The people in these sculptures have no religious or national characteristics. Their faces are free of identifying details. They have neither eyes nor mouths. This gives them an iconic dimension, allowing their viewers to experience empathy and discover the dimension of pain, not only of the Palestinian people but of all besieged people worldwide. It is also the source of the title of the exhibition, "Humankind under Siege." Applying his talent, Canaan lends his works a human dimension that surmounts all spatial and temporal limits.

أحمد كنعان | انسانية محاصرة

القيّم: يوسف الياس

حاصـــــــــــر حصارك... لا مفـرُّ
سقطت ذراعك فالتقطها
واضـــرب عدوك... لا مفرُّ
وسقطت قربك, فالتقطني
واضرب عدوك بي... فأنت الآن حـــرٌّ
حـــرٌّ ... وحــــرُّ
(محمود درويش)

الحصار, وإن كان يحمل في طياته الألم الفلسطيني بكل تجلياته, الجدار الفاصل, والحواجز المنصوبة على مداخل القرى والمدن الفلسطينية, ناهيك عن الحصار الاقتصادي الذي يرمي بظلاله مولداً حصارات نفسية, اخذت تشكل شخصية الفرد والمجتمع الفلسطيني لتشمل مخيمات اللاجئين في الدول العربية.

لقد استنبط الفنّان أحمد كنعان فحوى معرضه من صور وقصص لأشخاص محاصرين بشتى الوسائل, إن كان عبر وسائل الإعلام, وفي بعض الأحيان استوحى الفكره من تجارب شخصية لأفراد عانوا وما زالوا يعانون ظلم الحصار الذي أصبح جزءًا من الروتين اليومي. لقد قام الفنّان بتجسيد الفكرة عبر أعمال نحتية من مادة الخشب, وفي بعض الأحيان أدخل عنصر الحديد. ما يميز الأعمال أنها عبارة عن اشخاص غالبيتهم في حالة الوقوف والانتظار, مما يخلق إيقاعًا صامتًا, يدوي في فضاء المكان على أمل خرق الحصار والعودة إلى الحرية.

جميع منحوتات الأشخاص لا تحمل رموزًا دينية أو قومية, وهي دون تفاصيل بالذات في منطقة الرأس, لا عيون, لا أنف, لا فم. هكذا اكتسبت الشخصيات بعدًا أيقونيًا أعطت المُشاهد إمكانية التماهي معها ليرى فيها بُعد المعاناة, ليس للشعب الفلسطيني فقط, وإنما لكل إنسان محاصر في جميع أصقاع الأرض, ومن هنا جاءت التسمية "انسانية محاصرة". استطاع الفنان بعبقرية فائقة أن يعطي للعمل بعدًا إنسانيًا تخطى حدود المكان والزمان.

אחמד כנעאן | אנושות במצור

אוצר: יוסף אליאס

הטל את המצור שלך... אין ברירה
נפלה זרועך, קח אותה
הכה את אויבך... אין ברירה
נפלתי לידך, קח אותי
והכה בי את אויבך... אתה בן חורין עכשיו
בן חורין... בן חורין
(מחמוד דרוויש)

המצור נושא בחובו את הכאב הפלסטיני על כל גילוייו. גדר ההפרדה, המחסומים בכניסה לערים ולכפרים הפלסטיניים, המצור הכלכלי המטיל את צלו ומוליד מצור נפשי – אלו מעצבים את דמות הפרט והחברה הפלסטיניים גם במחנות הפליטים במדינות ערב.

אחמד כנעאן שאב את התוכן של תערוכה זו מתמונות ומסיפורים של אנשים הנתונים תחת מצור שמתבטא במגוון דרכים, בין השאר, באמצעי התקשורת. במקרים אחדים הוא קיבל השראה מהחוויות האישיות של אנשים שסבלו ועודם סובלים מהמצור האכזרי, שכבר הפך לחלק משגרת היום-יום שלהם. הרעיונות של כנעאן מגולמים בעבודות פיסול בעץ, לפעמים בתוספת ברזל. בעבודות הפיסול רואים דמויות שרובן במצב של עמידה והמתנה – מצב שיוצר מקצב של אלם, של שתיקה המהדהדת בחלל בתקווה לשבור את המצור ולשוב אל החירות.

הדמויות בעבודות הפיסול חסרות מאפיינים דתיים או לאומיים, פניהן חפים מפרטים מזהים. אין להן עיניים, אף או פה. כך הן מקבלות ממד איקוני, והצופה יכול להרגיש אמפתיה ולגלות את ממד הכאב, לא של העם הפלסטיני בלבד, אלא של כל מי שנמצא תחת מצור בכל מקום על פני כדור הארץ. זה גם מקור השם "אנושות במצור". בכישרונו מצליח האמן להעניק לעבודות ממד אנושי החוצה את גבולות המקום והזמן.